

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Colonisările.

În anul acesta am mai avut de câteva ori prilegiu să vorbim despre colonisările de Săcui și Ciangăi, ce le face guvernul cu scop de a căpătuți pe câți trași-impinși, slăbind totodată pe locuitorii băștinași din ținuturile, unde-i aduc pe aceia.

În Ardeal se fac colonisări pe văile Târnavelor, în părțile locuite de Români, aducându-se de coloniști Săcui, de pe cursul superior al acestor riuri și deschizându-se astfel elementului săcuiesc calea pentru năpădirea ținuturilor românești. Se fac apoi colonisări pe marginile Câmpiei, având planul a o încunjura cu un brâu de sațe ungurești, cari se formeze basa pentru a pătrunde colonizarea și în interiorul ei.

Un alt ținut al țării, în care se fac mai de mult colonisări, este Bănatul. În mai multe părți de-aici se află colonii de Maghiari și prin întemeierea lor guvernării și-au ajuns scopul: de-a aduce la miserie pe băștinașii locuitori ai ținutului, pe Români și a-i sili să se emigreze și să se bage în un nou jug iobăgesc.

În congregația din Lugoj, ținută în 20 Nov. a fost pusă pe tapet chestia colonisărilor de vrednicii fruntași lugoieni, cari poartă o luptă deamănă și românească în comitat cu puternicii zilei.

Lupta aceasta a fost purtată îndeosebi de vrednicul protopop al Lugojului, de Dr. G. Popovici, care a spus, că chestia colonisărilor e o rană deschisă și nevindecată. El a arătat cu date

ce stricăciune mare a făcut colonizarea pe valea Begheiului. Eată aceste date după raportul »Drapelului»:

Colonia Szapárfalva a primit în mai multe rânduri mii de jugere pământ. Comunele mărgineșe: Gruin la o populație de 886 de suflete are 780 jug. pământ, Coșteiu mic are 296 suflete și 455 jug. pământ, Coșteiu mare are 1189 suflete și 1712 jug. pământ. Silha are 1200 suflete și numai 933 jug. pământ arabil.

Cum au decăzut aceste comune strimțorate prin noua colonie, servească ca exemplu următorul fapt. Comuna Silha a avut până la anul 1850, 1200 jugere izlaz de arat și 1700 jugere pășunat delaș erariv, acum l-a pierdut și numărul vitelor mari a scăzut de atunci până acum dela 3000 până la 400. (Mișcare). De aci se explică și descreșterea numerică a comunei și decadența ei. (S'auzim !)

Prin colonia nouă Bodofalva s'au vătămât și strimțorat comunele învecinate: Balint, Cutina, Nevrincea și Cliciova. Asemenea prin colonia Bethlenháza comunele învecinate. Și la aceste comune nu vine în cele mai multe locuri nici un juger de suflet pentru traiul populației băștinașe. Cum s'a luerat cu colonizarea, servească ca dovadă și următorul fapt. Lângă comunele Bujor, Botești, Monostor și Rachita s'a așezat o colonie Igazfalva la 1897, căreia s'a dat atunci 5800 jug. pământ. Ear' de atunci s'a dat

din pădurea Făgetului și din Botești încă circa 2000 jugere, cu totul deci la 7800 jugere. Comuna învecinată Rachita, cam asemenea cu Igazfalva, are numai 1377 jugere de pământ la o populație de 1525 suflete, ear' comuna Monostor n'are loc nici unde să se adape vitele. Aceste date le aduc pe scurt, la timpul seu dacă va trebui voi să servi dovezi și mai zdrobitoare.

Dr. Dr. Popovici a mai spus în discursul vorbirii sale, că un funcționar înalt din minister a declarat, că: *Román ember nem kap földet: Românului nu i-se dă pământ.* Lui nu i-se dă, dar i-se ia!

Dr. Dr. Popovici a întrebat în fine pe vicepanul, că are cunoștință despre stările nesuportabile din valea Begheiului și ce are de gând să facă pentru sanarea lor?

Vicespanul a răspuns, că acum se lucră la forul competent, ca oamenii să fie satisfăcuți și că până la primăvară chestia se va rezolva favorabil.

Tare ne îndoim, că se va face ceva și pentru Români, dar' dacă »Românului nu i-se dă pământ», acesta se grijească, ca pe cel ce-l are să nu-l peardă.

Demonstrație anti-prusacă în Cracovia. Este cunoscută neomnoasa politică de desnaționalizare a Polonilor din Posen, urmată de guvernul prusac, care până și studiul religiunii nu permite să fie predat în școli în limba polonă. Băieții înșiși au denegat învățarea religiei în limba germană; pentru faptul acesta au fost

FOITA.

Cântecul dela bătălia cu Francezii dela orașul Solferino.*)

Comunicată de Mihail Holerga, june.

Frunză verde rău s'aude
Unde sânt tabere multe,
Aproape de Sulforin,
Unde-i locul cel de chin.
Dela Sulforin în sus
În mari lagăre ne-am pus,
Săraci voinicei frumoși.
Cum sta seara-n lagăr jos
În dunga rozorului
În fața Franțozului,
Cu puștile în piramidă
Cu traistele fără pită,

Nici apă n'au avut
O lingură de beut,
Sta-n gledă ca niște brazi
Cu curele îmbrăcați,
Și-n picioare noaptea-întreagă,
Ca să fie foc în grabă.
Când ziua s'a luminat,
Vergaterung a suflat,
Ficiorii puștile-au luat
Și pe-un deal s'au înșirat,
Și stau gata de bătaie
Cu Franțozu să se taie.
Când soarele răsărea,
Franțozii că se ivea
De tot locul coperea
Cât alte nu se vedea,
Francezi roșii îmbrăcați
Și spre bătaie gătați,
Veneau repede spre noi
Să ne-încingem la război,
Ear' noi bine-i așteptam
Și la luptă ne-apucam,
Mai întâiu cu tunurile
De să mișcau dealurile;

Mai apoi cu puștile
Umblau plumbii ca muștele,
Cu puștile că mpușcam,
Cu granatele-aruncam,
Plumbii din puști vâjăia,
Tunurile te-asurzea,
Ear' rachetele ardea.
Dar' Franțozul ce făcea?
Cu puștile împușca
Și cu granatele da,
De tot locul surupa,
Dealurile le crepa,
Și în câtrău ochii priveau
Tunuri și hobiți vedeau,
Ș'așa mult că ne-am bătut,
Până când n'am mai putut.
Ear' colea mai târzior
Unde, unde un ficior
Da focuri cu mare zor,
Ear' prea înălțatu-impărat
Foarte rău s'a-însăpăimântat
Și cu glas mare-a strigat:
Dați, ficiori, cu voia bună,
Că acum perdem cununa,

*) Auzită dela tatăl meu Achim, fost în lupta aceasta la anul 1859 ca sergent la 31 Reg. 14 Comp.

pedepsiți aspru, ceea-ce a făcut pe pârâni să demonstreze în masse mari și aproape peste tot locul. Acestor demonstrațiuni le-au urmat o mulțime de condamnări politice. La aceste condamnări Poloniei din Austria au răspuns cu o mulțime de manifestări ostile contra tot ce este German.

În Cracovia au fost manifestații colosale, cântând pe strade imnuri revoluționare și insultând pe Germani. O trupă de actori germani, care dădea reprezentații, a trebuit să fugă dinaintea mulțimii înturiate.

CONFEDERAȚIE BALCANICĂ. Primul ministru al Sârbiei, dl Vuici, într'un interview acordat primului redactor al ziarului „L'Indépendance Roumaine” a declarat, că idealul tuturor oamenilor de stat ai Sârbiei este ca România, Sârbia, Bulgaria, Grecia și Muntenegru să se alieze, spre a-și putea apăra interesele față de marile Puteri.

Această alianță ar fi primul pas pentru o confederație balcanică.

Luptă între Ruteni și Poloni. Demonstrațiunile, ce au avut loc în timpul din urmă pe la universitățile din Austria, s'au repetat și la universitatea din Lemberg. Studenții ruteni dela această universitate au înscenat Marți o demonstrațiune foarte sgomotoasă în contra rectorului și a câtorva profesori, cari sunt dușmani pronunțați ai Rutenilor. Au trimis apoi o telegramă de felicitare deputatului din Reichsrath, Romanczuk, care a înaintat o propunere de urgență în chestia înființării unei universități rutene în Lemberg. La vre-o 600 de studenți au parcurs după această străzile cântând cântecce naționale. Seara, în localul unei societăți ruthene s'au întrunit din nou și au ținut o consfătuire, în care s'a primit deciziunea, să roage guvernul, ca în Lemberg să înființeze universitate ruteană. Cum vedem mișcarea studențească națională în Austria s'a pornit pe linia întreagă.

Loc lui Tisza. Dacă n'a putut să ajungă în dietă, bătrânul Tisza se

poate mângăia acum, că va ocupa loc în casa magnaților. Anume contele Degenfeld-Schomburg a renunțat la dreptul său de membru al casei magnaților, cedând acest loc nenorocitului dela Oradea-mare, lui Tisza Kálmán, ca cel mai bătrân dintre curatorii supremi ai bisericii evanghelice-reformate.

Autonomia catolică. Pol. Ert. anunță, că congresul pentru pregătirea autonomiei catolice din cauza ocupațiunilor prea multe ale clerului, va fi convocat numai în luna Ianuarie.

Acțiunea slovăcească în municipii. La alegerile ultime de membrii municipali, partidul național slovac din Turoș s'a întărit în mod simțitor. La Kostyán a trântit, între alții, și pe vicecomitele Beniczky, proprietar acolo și ales în curs de 27 de ani neîntrerupt. În fața energicei pășiri a partidului național, renegații de acolo urgitează organizarea unei partide maghiare, care să salveze ideea periclitată.

SERVICIUL POLIȚIAL LA GRANITĂ. O foaie semioficială anunță, că în ministerul de interne făcându-se obiect de studiu serviciul polițial dela granițe, s'a aflat, că acesta nu corespunde cerințelor de azi. În urmărire s'a pregătit un proiect de lege, prin care se prevede sistematizarea gendarmeriei de graniță, careia i-se va încredința paza granițelor.

Un alt proiect de lege prevede înființarea a trei districte noue gendarmerești, dintre cari unul își va avea centrul în Sibiu și va sta în ajutorul gendarmeriei de graniță.

Despre pașapoarte asemenea e în pregătire un proiect de lege.

Patrioții zidesc la murul chinezesc pe la granițele României și Sârbiei, dar închid ochii la intrarea Jidanilor-Chazari din Galiția!

A strigat în gura mare:

-Prea înălțate împărate!
Napoleon rău ne bate,
Lasă să rătăluim,
Că de nu chiar toți perim,
-Rătăluți, nu zic ba,
Cari veți mai pute scăpa,
Șașa, la sfîșit de soare,
Mai eram oțîiva 'n picioare.

Poesii populare.

Din Măgurelu.

Culeasă de Ioan Solomon, june.

Foaie verde nucă seacă
Toată ramura să pleacă,
Cu virfu cătră pământ
Și mă-ntreabă de ce plâng.
Plâng dragilor și jelesc
Că pe mândra n'o 'ntălnesc
Două vorbe să-i vorbesc,
Două vorbe tănuite
Să mă ție mândra 'n minte.

Sărbarea lui Mihaiu-Viteazul.

Anul acesta s'a împlinit 300 de ani, de când marele voevod al Munteniei, Moldovei și Transilvaniei, Mihaiu-Viteazul, a căzut ucis mișelește în tabăra de pe câmpia Turzii. Această zi de jale pentru întreagă Româniea a fost pretutindenea sărbată în modul, în care trebuie să se sărbeze amintirea aceluia domn, de care au tremurat țările dimprejur, dar mai ales puternica împărăție turcească, în a cărei capitală își spăriau mamele copiii cu numele lui Mical beiu.

În București.

În mod imposant a fost sărbată moartea lui Mihaiu în ziua sfinților arhangeli Mihail și Gavriil de cătră Liga română în toate orașele mai mari ale României, dar mai ales în București.

În București s'au adunat Românii la biserica Mihaiu-Vodă, unde s'a săvîrșit parastasul. De aici a plecat publicul și societățile cu steagurile lor la statua lui Mihaiu-Viteazul, unde s'au depus două cununi și s'au ținut vorbiri entusiaste.

Seara a fost o conferință la Ate-neu, unde a vorbit profesorul universitar, dl Onciu despre Mihaiu-Viteazul.

Lângă masă se aflau fotografiile lui Mihaiu-Viteazul și intrarea sa triumfală în Alba-Iulia.

D-nul Onciu, la orele 9, începe a-și desvolta conferința, vorbind despre Mihaiu-Viteazul între anii 1600—1601, arătând faptele glorioase ale acestui mare Voevod în tot timpul domniei sale, intrarea sa glorioasă în Alba-Iulia, precum și faptele mărețe ce a săvîrșit în timpul acestei domnii.

Conferința dlui Onciu a fost calduros primită de public, printre cari erau membrii Ligei și domnii: Misir, ministru de domenii, general Manu, Costescu-Comăneanu, Stăncescu, Gion și alții.

În Iași.

O mare manifestație națională s'a făcut Joi și în Iași cu prilegiul trecențenarului lui Mihaiu-Viteazul.

Toate societățile de binefacere, societățile studențești, cu steagurile lor precum și mulți membrii de-ai Ligei culturale, profesori universitari, etc., s'au întrunit la orele 9 dim. pe piața Unirei.

Mulțimea pornește străbătând stradale principale, cari erau pavoazate, până la biserica sf. Voevozi din Tătărești.

Aci s'a oficiat un Te-Deum.

Au vorbit apoi următorii: Dl maior Manolescu-Mladian în numele Ligei; studentul Lascar Tărăbuța, șeful antise-miților din localitate și dl Tomida, directorul-liceului.

Manifestația se întoarce apoi din nou spre piața Unirei, unde au vorbit profesorul Hogoș și elevul Maxil.

În alte orașe.

În afară de București și Iași, s'au oficiat slujbe divine și s'au făcut procesiuni în memoria marelui Domn în numeroase orașe din țeară, inițiate de secțiile Ligei.

Că Napoleon împărat
Tare ne-a încunjurat,
Cu Francezi, cu Sârbieni
Cu Kosuth, cu Talieni,
Și poate și Angleuși
Vreau să ne-încungiure-acuși.
Când seara s'apropia
Francezii mai ne răsbea,
Că din ai noștri mulți cădea
Ear' Francezii să-ntărea,
C'ajutor mare le-au vint,
Ostași mulți și odihniți,
Cu tunuri și cu hubiți,
Și tare-n noi că isbea,
De nu ne puteam ținea.
Veneau gloanțe găurite
Și granate juvăite,
Granatele sburătoare
Ne lua de pe picioare.
Aci ciasul s'a-împlinit
La cari i-a fost rinduit,
Că sta ficioriș răsturnați
Ca snopii de vînt suflați.
Dar' un general călare

DIN LUME.

Bulgaria.

Bulgarii vor să imite pe Sârbi. Se vorbește în cercurile politice ale Vienei, că prințul Ferdinand are intenția să propue, după contractarea împrumutului, o *modificare a constituției* și înființarea senatului.

Acest proiect elaborat de avocatul Iurukoff a fost bine primit de presă și pare a consolida situația ministerului.

Consulul american Dickinson din Constantinopol a părăsit Sofia, necăpătând nici un răspuns dela răpitorii misionarei Miss Stone. După-cum se sunește, acestia insistă să li-se plătească întreaga sumă cerută de ei.

La granița bulgaro-română (Dobrogea) ear' s'a întâmplat un incident pușcând soldați bulgari asupra emigranților turci, cari voiau să treacă pe teritor român, și omorind un bărbat și o femeie.

Turcia.

O telegramă din Constantinopol anunță, că peste câteva zile ambasadorii străini se vor întruni în conferință spre a discuta propunerea franceză pentru introducerea unui *control financiar* internațional în Turcia.

Discuțiunea, începută acum 3 luni, fusese întreruptă prin plecarea ambasadorului francez Constans.

Întoarcerea acestuia la Constantinopol completează plenul conferinței.

Ziarele vieneze află din Constantinopol, că *noul mare vizir* are un întreg program de reforme, între cari sunt și multe privitoare la Macedonia.

Sultanul a dispus, ca *forturile* dela intrarea în Dardanele să fie vizitate de un oficer german și unul englez. Cu tot raportul favorabil al acestora, forturile vor fi întărite și mai mult. Într'aceea au fost duse câteva tunuri de cea mai nouă construcție dela Constantinopol la Gallipole.

Răsboiul din Africa-de-sud.

Lord Kitchener telegrafează din Pretoria, că în apropiere de riul Kling o luptă crâncenă a avut loc între o companie de tren engleză și un comando bur.

Convoiul cu proviziuni a fost capturat de Buri, cari au făcut și un număr mare de prizonieri.

O grupă influentă de mari financiari angajați în gheșeturile din Africa-de-sud fac presiune asupra guvernului, ca să mijlocească pe ori-ce cale o *înțelegere cu Buri*, care ar trebui să se înceapă cu rechemarea lordului Milner.

Dr. Leyds a declarat unui interviueur, că răsboiul poate să dureze încă ani de zile. Buri sunt astăzi mai puternici ca mai înainte, căci nu mai au nimic de pierdut, dar' totul de câștigat. Dela Europa nu așteaptă nici un ajutor.

Consiliul general al cantonului Bern a hotărât să provoace guvernul federal, ca acesta să intervină pe lângă guvernele străine pentru de-a face pași

comuni pe lângă Anglia, care să încete cu răsboiul purtat în mod atât de barbar în Africa-de-sud.

Earl of Selborne, primul lord al admiralității, a ținut în Leeds o vorbire, în care și-a exprimat părerea, că răsboiul va mai dura un an. Răsboiul acesta e chemat să hotărească, cum să fie Africa-de-sud, *engleză* sau *olandeză*? Anglia însă n'are să se teamă, bizuindu-se mai ales pe formidabila ei flotă.

Aceste vecinice asigurări date de bărbații conducători ai Angliei cu privire la puterea ei, dovedesc, că starea Englezilor în Africa-de-sud e desperată.

O telegramă din Port-Elisabeth spune, că generalul De Wett a concentrat un corp puternic de Buri și Africanderi de 6000 oameni și se pregătește să năvălească în Statul Orange.

După-cum află »Biroul Reuter«, consiliul administrativ al tribunalului de arbitrii din Haga s'a declarat în ședința ținută alaltăieri de *incompetent* să satisfacă cererii Burilor, ca să intervină în chestia răsboiului din Africa-de-sud.

Kitchener continuă cu măsurile de călău contra Burilor. De curând a fost impușcat cornetul de câmp Roon, căzut în captivitate engleză.

Cât de neadevărate sunt rapoartele engleze despre luptele lor cu Buri au dovedit acum de nou cu privire la lupta dela Villierdorf. În primul raport englez despre aceasta luptă se zicea, că comandantul bur Buys a fost făcut prizonier și Buri au fost bătuti. În raportul cel mai nou, tot englez, se recunoaște, că comandantul englez a fost ucis, trei oficeri grav răniți și partea cea mai mare a unui regiment de tren a căzut în captivitate.

Chamberlain a declarat, că se simte obosit și că și-ar părăsi numai decât oficiul, dacă prin aceasta ar pute asigura o pace onorabilă pentru Anglia.

China și Rusia.

Prințul Cing e însărcinat cu conducerea tratativilor pentru încheierea convenției ruso-chineze referitoare la Manjuria. Viceregi din provinciile sudice și Japonia insistă mult pe lângă guvernul chinez, ca să nu primească condițiunile Rusiei. În cercurile diplomatice însă nu se îndoiesc, că până la fine Rusia totuși va obține împlinirea pretensiunilor ei.

Știri mărunte.

Ministrul rus de instrucțiune a primit o deputațiune de studenți, căreia i-a promis, că va da studenților dreptul de întrunire și însoțiri.

Guvernul mării Britanii a decis să convoace parlamentul pentru ziua de 16 Ianuarie 1902.

Din Petersburg se telegrafează, că Rusia spriginește pe lângă Vatican acțiunea Montenegruului cu privire la institutul San-Girolamo.

Sultanul a declarat ambasadorului rusesc Sinovieff, primit în audiență, că a dat instrucțiuni lui Chiucuc Said-pașa (noul vizir) să întreprină cele mai bune raporturi cu Rusia.

Albania-de-nord e răsculată. Orașul Scutari e asediat de trupele turcești. Sultanul a trimis pe Arif-pașa, ca să cadă la învoeală cu rebelii.

În Galway (Irlanda) a fost ales deputat în locul conservatorului Morris naționalistul Lynch. Acesta a fost timp mai îndelungat comandantul brigadei irlandeze, care a luptat alături cu Buri contra Englezilor.

Anexarea Cretei la Grecia se dă ca sigură pe 1 Ianuarie viitor.

SCRISORI.

Din Bistrița.

— *Producțiunea teatrală și petrecerea meseriașilor români.* —

— 26 Noemvrie n.

E abia a 2-a pășire în public a tinerei reuniuni a meseriașilor români din Bistrița și deja ne-au și surprins cu niște prestațiuni atât de grele și atât de reușite, cum numai o societate cu diletanți bine instruiți ne-ar pute oferi. Înțeleg predarea frumoasei drame în 3 acte și 2 tablouri a lui V. Alexandri »*Lipitorile satului*«.

Succesul, ce l-au avut meseriașii când cu predarea celor două comedii ușoare mai astă-primăvară, le-a dat curajul ca să-și încerce norocul și în piese mai grele, și după studii serioase au avut succes deplin.

Ce privește piesa însăși, cu toate-că unele figuri din ea, cum e grecul Chir Iani, subprefectul, nu sunt actuale la noi, totuși rămâne inconstestabil o piesă acomodată pentru noi și mai ales pentru popor foarte instructivă.

În special aici în comitatul Bistrița-Năsăud, unde suntem cutropiți de Jidani, piesa asta ar trebui jucată din sat în sat, ca să vadă poporul, că cine sunt »*Lipitorile satelor*«.

Ca să trec la producțiunea însăși, ea după părerea unanimă a întregului public a succes peste toate așteptările, ceea ce se vede și de acolo, că toți actorii și în special Vasile Ghizoiu (ca Vântură-țeară) și Ioan Chindriș (ca Jupânul Moise), au fost aplaudați de repetite-ori.

Rolele principale: Chir Jani Avdela (Alexandru Pop), Moise, Vântură-țeară, Ioan Teslam (Ioan Gâzdac), Catrina (d-șoara Aurelia Tition), Gavriil Sârbu (dl T. Bogdan), Măriuca (d-șoara Maria Beșuan), au fost toate la locul lor bine studiate și bine jucate.

Foarte mult a plăcut și jocul lui Martin Pădurean (dl Ioan Helirea), deasemenea Rucsanda (d-șoara Maria Tition), subprefectul (dl Grigorie Pop), Ungandarm (Alexandru Roman), Un țeran (Ioan Gârbovan), cari încă s'au achitat cu istețime de rolurile lor mai mici.

Deosebită recunoștință merită domnișoarele Aurelia și Maria Tition și Maria Beșuan, cari și de astă-dată și-au dat cu plăcere spriginul la reușita teatrului, nu numai atât, dar' prin participarea punctuoasă la probe și prin studiarea rolurilor au premerș cu exemplu bun și au încurajat pe meseriași, cărora pe lângă munca grea de peste zi, abia le mai rămâne puțin timp ca să învețe rolele.

Trebue să fim cu toată recunoștința față de rolul și sîrguința meseriașilor

noștri din Bistrița, cari acum deja a 2-oara s'au afirmat așa de frumos și cari dovedesc, că au în sufletul lor dor de cultură românească și că au și voe și putere, ca să desvoalte o acțiune socială laudabilă.

Ce privește publicul present durere nu pot zice, că inteligența ar fi spriginit prea tare sau chiar și numai după merit nisuițele meseriașilor. Din atâta inteligență, ce este în Bistrița, abia o parte a venit. Au luat parte familiile G. Domide, Dr. Tripon, Dr. A. Pop, Dr. V. Pahone, L. Mănăstirean, doamna Man, domnii Ilarie Pahone, Dr. G. Linul, M. Mihăilaș, I. Chirilă, locot., C. Rus, cadet, Chita și T. Bogdan, învățători și alții, pe cari i-am trecut cu vederea.

Durere, că chiar dintre meseriași au lipsit unii, deși puțini la număr. Aceștia poate-că nici nu ei sînt de vină, ci creșterea nemfească, de care au avut parte în vremile trecute, când s'a plămădit și aici clasa meseriașilor.

Pe nefericioșii aceștia îi vezi membrii la toate reuniunile săsești, iau parte la ele, pe când dela reuniunea noastră lipsesc ori o ignorează. Atâta deoamdată.

În pauză trupa de diletanți ne-a surprins și cu câteva cântece românești, între cari și »Deșteaptă-te Române«. După producțiune a urmat joc vesel până în zori de zi. Resultatul material al producțiunii a fost satisfăcător.

Meargă numai meseriași înainte în calea apucată, căci succesul muncii lor serioase nu va lipsi nici-odată.

v. mol.

Puterea Jidovilor.

(Urmare).

Cea mai mare putere o îndeplinesc Jidovii prin bursă, atât cea de bani, cât și cea de cereale. Bursa e un fel de speluncă de joc. Chiar un Jidan, Lasker, a numit bursa un institut pentru călcarea legilor. Un alt Evreu, boțezat însă, Strousberg, a zis, că burse e locul cel mai potrivit pentru de-a jefui pe oameni. Ce sume colosale se câștigă la bursă, nu se poate ști nici când în mod amănunțit. Din 1870 până în 1880 s'au emis de Jidani la bursa din Berlin hârtii în valoare de 81 miliarde franci, și dacă vom socoti numai 1 procent câștig, avem suma de 813 milioane franci, bani intrați în pungile bancherilor jidovești. Asesorul Eschenbach a socotit, că în ultimii 15 ani poporațiunea Germaniei a fost înșelată cu un miliard 300 milioane de mărci.

Se vor întreba mulți, cum de suferă statele creștine această jefuire a popoarelor. Ele trebuie să o suferă, căci toate sînt înglodate la banherii cei mari. Datorfiile statelor făceau în anul 1892, 123 miliarde de mărci (marca 57 cr.), pentru cari plătesc marilor bancheri jidovi 5 miliarde camătă.

Conducătorii bursei sînt principii financiari, dintre cari vom face cunoșcuți pe câțiva. În fruntea lor stă casa Rothschild. Ei sînt originari din Frankfurt lângă Main. La începutul secolului trecut îi încredințase principele de Hessa câteva milioane, căci el trebuia să fugă.

Cu banii aceștia au făcut gheșefturi mari, împrumutând statele, cari aveau lupte cu Napoleon. Mai târziu s'au aflat state, cari i-au dat să administreze milioane, pentru cari el avea să plătească numai 2 procente camătă. Se înțelege, că deși camăta, ce o lua el, nu era prea mare, dar fiind capitalul uriaș, s'a îmbogățit grozav. Mult i-au ajutat pe Rothschild și întemeierea de bănci în Viena, Londra, și Paris, așa că în curînd au ajuns să fie împărății banului. Ei au speculat și cu lână, minerale etc.

Nu e mirare, că avuțiile acestea mari, strînse de ei în felul arătat, i-au înfumurat, cum numai Jidanul se poate înfumura. Ei se folosesc de multe prilejuri, ca să-și bată joc de tot ce la creștinul adevărat e sfânt. În munca lor de a vîrî zizanie în statele creștinești merg până acolo, încât despre Rothschild din Paris s'a dovedit, că el ajută chiar și pe anarhiști, cari vreau să schimbe rînduiala lumii cu revolverul și cu dinamita. Lucrul acesta s'a dovedit în Paris când cu procesul contra anarhistului Henry.

Alți doi principii financiari sînt Bleichröder și baronul Hirsch. Bleichröder are să-și mulțumească avuțiile strînse la legăturilor, ce le-a avut cu Bismarck. Cât de bine a cunoscut acesta pe Jidani, de Bleichröder nu s'a putut desface, căci acesta făcea multe isprăvuri ascunse pentru el și în schimb Jidanul se folosea de știrile, ce le afla, ca să joace la bursă cum îi plăcea.

Hirsch s'a îmbogățit prin înșelăciuni, jefuind de pe oameni cu losurile lui turcești vre-o 350 milioane de franci, când a luat în întreprindere construirea căilor ferate turcești, unde încă a înșelat, de s'a îngrozit lumea oînstită.

(Va urma).

La mormîntul lui Bărneșiu.

Cu privilegiul adunării dela Șimleu a »Societății pentru crearea unui fond de teatru român«, multă lume românească s'a întrunit în capitala Silvaniei. Mai ales din părțile locului, din Sălagiu din Sătmar, din Solnoc și Dobăca.

A fost o adevărată manifestație națională, după-cum deja cunoscut este tuturor, cari au obiceiul de a mai citi și jurnale.

Chestiunea teatrului național, ca o chestiune culturală de mare importanță, a început, se vede, să deștepte interes în inimile românești. D'apoi când vom ave odată cu adevărat și un teatru românesc, care să ne hrănească sufletul cu iocane desgropate din ascunzișurile trecutului nostru!

Ca o vrednică și mândră încununare a frumoaselor sărbări dela Șimleu, iubitul nostru bade George a invitat o numeroasă societate de domni și dame la excursiune până la Băsești, reședința inimosului și marinimosului fruntaș Român.

Cu dragă voe au urmat, toți și toate, acestei gentile invitări, pe care fiecare o socotea drept o distincție deosebită pentru sine. A și fost.

Și dacă vom uita cândva impresiunile dela adunarea din Șimleu — ceea-ce n'ar fi mirare, participând în

fiecare an la astfel de sărbări — de bună seamă nici unul nu vom uita ușor impresiunile puternice și plăcute, ce ni le-a procurat badea George, aranjând excursiunea la moșia sa din Băsești.

Ca să mergi însă la badea George în Băsești, trebuie să treci pe la Bocșa-română, locul de leagăn și mormînt al marelui Simion Bărneșiu.

Adecă nu zic bine »trebuie«, — căci drumul e mai scurt lăsând Bocșa la o parte, — însă îndată-ce ai în frunte pe badea George dela Băsești, îndată-ce te declari să-ți urmezi lui, ai să vezi și fericitul sat, care a dat Sălagiului și românimeii întregi pe luminatul și luminătorul Simion Bărneșiu.

Este o analogie așa de firească și o afinitate spirituală așa de vădită între Pop de Băsești și Bărneșiu, încât, deși te surprinde, găsești totuși foarte natural faptul, că în calea spre Băsești să faci popas la Bocșa-română.

Mai mult!

Înainte de a te apropia de modestul, dar' gloriosul sat al nașterii lui Bărneșiu, vei trece printr'un loc, care s'a înscris și mai glorios în istoria neamului românesc...

Înainte de a ajunge să-ți pui în fața ochilor sufletești figura de profund gânditor, filosof și bărbat politic, a lui Bărneșiu, vei trebui să te oprești un moment, și să-ți revoci în minte, după-cum e cunoscut din istorie, figura măreață, eroică, a curajosului Voivod Mihaiu, cel brav și viteaz, care pe un moment măcar, ca o nălucire fericită, și-a putut vedea întreg neamul seu românesc unit sub umbra sceptrului seu, care, se vede, merit a fost de D zeu să descrie înainte cărările viitorului, ce va să vie.

Anume, ca să mergi din Șimleu la Bocșa-română trebuie să treci prin valea dela Guruzlău, unde Mihaiu-Viteazul, la 3 August 1601 a reportat o strălucită învingere asupra oștirilor lui Sigismund Báthory.

Ți-se pare călătorului, că anume trebuie să întrevezi mai înainte figura, strălucită de aureola măririi naționale alui Mihaiu, ca să poți trece apoi cu gândul la Bărneșiu, și să poți pricepe sufletul lui străbătut de idei așa mari și doruri așa intensive după timpuri noue de mărire românească.

Și întemplantarea ne-a trecut pe noi, prin aceasta școală de istorie națională, conduși fiind oareși-cum de mîna, de iubitul bade George, după-cum Dante era condus de Virgil, ca să vadă, să cunoască și înțeleagă cele din ceea lume...

Plecasem voioși, în 3 August 1901, la 8 ciasuri dimineața din Șimleu; ocupam cu toții vre-o patru trăsuri, care de care mai elegantă. În frunte mergea diligeanțul tras de 4 smei din stava badei George. Eu mergeam în trăsura din urmă cu un tîner prieten, componist, și cu un nou prieten și vechiu antagonist politic... Zilele de sărbătoare dela Șimleu ne făcuseră să ne recunoaștem eară, după ani de lupte, în care părea că perdusem cunoștința legată, earăși la un prilej mare, când tot trebi naționale ne-au fost făcut să convenim...

Timpul era splendid; ținutul încântător. Spre apus se întindea un șes nesfârșit; spre răsărit coline cu vii ori locuri arătoare. În curând ajungem să urcăm un deal, pe frumoase serpentine; cu noul meu »prieten« conversam despre treburi politice actuale. Ideea împăcării, care ne-a adus lângă olaltă, domina convorbirea noastră, și cumpănind chestiuni mari începeam a ne înțelege și aprecia mai drept unul pe altul. Cel puțin eu așa simțeam, din constatările ce ne făceam, și în bună credința mea credeam că tot așa va fi dispus și ortacul meu de drum. Cu dreptul ori ba, nu știu, că el e de cei cu »diplomațenia« și în curând chiar a arătat, în scris, că diplomatul alta spune în față și alta la distanță...

Altcum reflexiunea aceasta, de dat mai târziu, nu putea turbura atunci seninătatea dispoziției noastre sufletești, care era un reflex fidel al frumoasei zile de vară.

Și cum mergeam cu trăsurile în lung șireag, prin aer cald sub cer senin, privind în jur coline cu păduri și văi bogate și înflorite, deodată tresărim din dulcea reverie, ce se instăpânise asupra sufletului nostru, căci trăsura se oprî.

Ne dăm cu toții jos. Ce e? Badea George face semn cu pălăria în vânt; përul seu argintiu strălucește mândru în soare.

— *Descoperiți capetele voastre. Sântem pe pământ istoric de sfinte amintiri. Aici e locul, unde Mihaiu-Viteazul a dat lupta sa contra lui Báthory și a secerat vestita victorie dela Guruslău...*

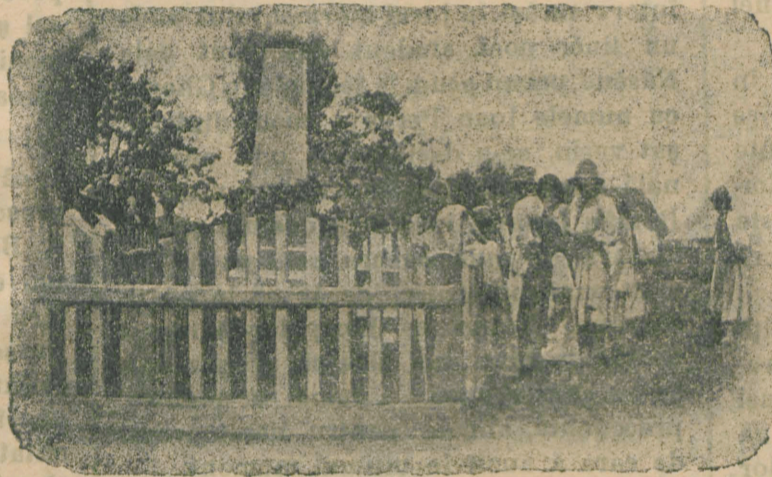
Emoțiuni pioase ne cuprind. Cu capetele des operate, adiați de o lină boare ne preumblăm pașii și privirile pe locurile istorice, căutând în jur de noi. E un adevărat câmp de bătălie pe care stăm. Valea e largă și lungă. Spre răsărit mează-zi se lărgeste tot mai mult până la Zelau. De amândouă părțile e închisă cu coline largi, de pe coastele cărora pare că vedeam coborînd grabnic, în rînduri dese și strînse cetele de ostași. Dintr'o parte dinspre Ungaria vin ai lui Mihaiu și de cealaltă dinspre Ardeal ai lui Báthory. Mihaiu are 18.000, Báthory de 2 ori atâția, 35 mii, cu 54 tunuri și mulțime de trofee. Ciocnirea principală, piept la piept, se face în vale. Armata lui Báthory este zdrobită grozav. Pe mijlocul văii rîu de sânge se va fi pornit atunci. Acum pe linia aceea trece calea ferată. Și nici un semn nu arată, că aici a fost câmp de luptă pe viață și moarte între două lumi de idei. Numai tradițiunea ne păstrează amintirea faptului și a locului.

Locurile de morminți ai oștirii nimicite se pot recunoaște și acum; când au construit calea ferată și au săpat pe acolo, au dat de oase... Peste osămintele celor căzuți în luptă trec azi în neștiință ori nepăsare vecinicii călători ai comerțului jidovesc, ori mărfurile lor, pe trenuri de povară...

E de înțeles, că Ungurii n'au interes să întărească cu vre-un monument amintirea luptei acesteia. Dar' noi Românii ar trebui să o facem să trăiască vie în conștiința poporului; dacă nu prin monumente de piatră ori bronz, cari ne sînt oprite, apoi prin monumentul neperitor al cuvîntului, care e mai trainic ca arama și care oprit nu poate fi. Cărți cari se desgroape din trecut faptele glorioase ca lupta dela Guruslău, ar trebui să avem, scrise poporal și vioiu, spre a fi cu plăcere în mii de esemplare cetite de popor. Un »Războiul nostru pentru existență« cum e cel al lui Coșbuc, ar fi foarte la loc și la timp...

Pân-acum câți dintre noi cei »inteligenți« chiar — au știut unde e Guruslău, ori de ce e vestit Guruslău, satul acela modest, care și acum așipește pe culmea colinei, în soare, neștiutor de mărirea ce l-a ajuns în istoria neamului românesc.

Intemplantarea a făcut, ca să sărbătorim, fie ori-cât de simplu, aniversarea de 300 ani a frumoasei zile de învingere a lui Mihaiu, și — ce e de mirat —

Mormântul lui Bărnuțiu.

fără să știm, am sărbătorit-o tocmai în aceeași zi, de 3 August, aproape și în ciasul cuvenit

Întăriți sufletește am continuat drumul către Bocșa, și la 12 ore din zi sosim între modestele lui case. E un sat de mijloc, nici mare nici mic. Situat într'o vale largă spre răsărit, are în fața sa coline productive, ear' în dos, ca un scut, păduri puternice.

Pe aceste frumoase locuri se va fi preumblat gânditor junele Simion Bărnuțiu, la timpul seu, prin anii 1825—1830.

În liniștea acestei văi, care nu-ți deschide prospect mai larg decât spre muntele Meseș, granița Ardealului, și spre cer — a putut el medita neturburat asupra sorții poporului român.

Ne oprim în curtea casei parochiale la părintele Ilieș. Casa e modestă, dar' îndestulitoare și curată.

Acî găsim încă o grupă de escursionisti, sau mai bine escursioniste. Domnișoara Felicia Rațiu și d-șoara Augusta Orghidan, prof. din București, însoțite de dl Dan. Sabo, cand. de avocat, auzind de escursia noastră, au grăbit dela Bădăcini, pe o cale mai scurtă

și ne-au prevenit la mormântul lui Bărnuțiu. Grație d-lor avem acum fotografat prețiosul loc de repaos al marelui bărbat.

Sântem foarte bine primiți, în casa parochială gr-cat. Badea George e destulă garanță, ca să fim bine primiți la »nepotul« seu, cum obicînueste a desmierda pe toți Românii de treabă mai tinerei.

Am merge imediat la locul fîntei noastre, dar' cerul s'a înourat, picură deja și ne amenință o ploaie mare. Stăm nedumeriți pe un moment. În sfîrșit ne hotărîm și riscăm, mai bine să fim moșăiți, decât să nu vedem îndată mormântul dorit.

Bărnuțiu se născu la 2 August n. 1808. E acui un veac dela acest dat istoric. Își termină studiile filosofice în Blaj, unde se și făcu cleric. Imediat după ce absolvă teologia fu aplicat ca superior în seminariu. În 1831 îi urmă lui Cipariu ca prefect de studii la teologi. Cariera lui de profesor înseamnă epocă în instrucția românească din Ardeal. El a fost primul, care a început a prelege românește din filosofie și teologie. Precum Lazăr a întemeiat faptic dreptul limbii române față cu cea grecească, astfel a dovedit Bărnuțiu preferința limbii românești față cu cea latinească.

La 1843, în urma disensiunilor nenorocite cu episcopul seu, se începe pentru Bărnuțiu, ca și pentru mulți alții o viață de pribegie, care însă nu e fără folos pentru perfecționarea lui spre binele neamului.

În vîrstă de 35 ani Bărnuțiu se face jurist în Sibiu. La 1848, juristul din Sibiu clarifică situațiunea politică a Românilor și prin manifestul seu multiplicat de clericii din Blaj aruncă în publicul românesc ideile lumi-

nătoare, cari devin călăuzele Românilor în cele mai grele momente — și până în ziua de azi.

Din focul revoluțiunii scapă de abia cu viața. Din Sibiu fugă în România pe la Turnu-roșu, și prin Severin se duce la Constantinopol, de unde pe mare, pe la Triest trece la Viena. Acî își reia studiile favorite. În 1852 merge apoi la Pavia, în Italia, unde ia doctoratul în drepturi. Aproape 10 ani el ține apoi catedra de profesor la liceu ântăiu, ear' mai la urmă la universitate în Iași. În fine obosit de muncă și stors de boala nervoasă a învățaților, și-a simțit apropierea sfîrșitului. Și atunci s'a recules, și-a îndreptat gândul spre o să, spre locul seu natal, la Bocșa. I-s'a apărns în inimă singurul dor ce mai avea, să moară în Bocșa-română și să se odihnească la sinul pământului părintesc.

A scris unui devotat al seu, vrednicul Ioan Maniu, din Șimleu, tatăl tinerilor advocați Dr. Iuliu și Dr. Cassiu Maniu, să meargă după el. Și s'a pornit credinciosul Român Maniu și a mers cu o trăsură până la Iași și de acolo s'a pornit înderăt cu bolnavul Bărnuțiu prin munți și prin văi. Vin la Bistrița

și trec înainte pe la Hida, și când au ajuns deasupra *Văii-Almașului*, în culmea unui deal, unde este un vestit izvor cu apă bună, cunoscut Sălăgeanului înstrăinat și dornic după apa țării sale, a cerut apă. I-a dat și a beut un pahar bun de apă rece, și oftând apoi cu satisfacție, ca-și-când și-ar fi stins de tot pojarul seu de dor și jalea sa adâncă și-a plecat capul pe pieptul devotatului seu tovarăș, și a expirat lin, lin, ca-și-când ar adormi în mijlocul unei păduri îmbalsamate de miresele primăverii. Și l-a așezat frumos în trăsură și a minat mai departe prin Zelau, la Șimleu. Vizitiul al doilea, care ar fi putut fi martor duiosului sfârșit, nici nu știa, că duce mort în trăsură.

Aceasta se întâmplă în ziua de 16/29 Maiu 1864. Inmormântarea lui se făcù la 3 Iunie. Cortejul se porni din Șimleu la Bocșa, și percurse poate același drum, în parte, pe care am purces și noi, peregrini, la mormântul lui.

Biserica din Bocșa e o biserică modestă de lemn, cum sînt multe altele în părțile acestea. Atât măsurile ei cât și forma sînt destul de impunătoare. E destul de mare, destul de frumoasă și curată, ba chiar frumos împodobită. Mai presus de toate e frumos așezată în mijlocul satului, și în mijlocul unei curți largi.

Cum intri în această curte ai în față biserica de-alungul, cu altarul spre dreapta. La stînga, ceva mai înainte vezi un mormânt îngrădit frumos, și împodobit cu un monument mare. Este mormântul lui Bărnăuțiu, singurul mormânt în jurul bisericii.

Lângă acest scump loc se înalță maiestosi șese plopi, de cei numiți piramidali; pare că sînt șese străgeri, puși anume să vegheze lângă locul de odihnă al neobositului bărbat. Cu frunza lor îngănă din când în când doine line de leagăn, ca să doarmă în pace neturburată fiul mult pribegitor al Sălăgiului.

Ori-cât de modest, monumentul, merit să însemne mormântul marelui bărbat, face cea mai bună impresiune. Ne-a surprins deosebit de plăcut, că am găsit mormântul așa de îngrijit, sădit cu flori, cari erau chiar în floare, pe monument de-asemenea era o cunună de flori vii proaspete. Ni-s'a asigurat, că mormântul e îngrijit cu pietate, ceea-ce face onoare Sălăgenilor, cari în bunul lor sentiment național tratează cu mai multă evlavie memoria oamenilor nostri mari, decât mulți alți Români.

Monumentul însuși, făcut din colecta națională, la inițiativa dlui *George Pop de Băsești*, e de marmură, și are forma unui obelisc înalt cam de 3 metri.

A fost ridicat la 1875, și inaugurat cu mare solemnitate.

Pe partea dreaptă e sculptat un vultur roman, simbolul ideilor mari de romanism, ale răposatului. Sub vultur e gravată următoarea inscripție:

In memoria lui

Simeon Bărnăuțiu

n. 1808, 21 Iulie, † 1864, 16 Maiu.

Fil Sălăgiului.

În dosul monumentului e scris:

Blaj, 15 Maiu 1848.

Pe partea dreaptă:

„Poporul român ține minte de binefaceri și nedreptate“.

Pe partea stîngă:

Libertate, frățietate, egalitate, naționalitate.

Ajunși în fața acestui monument, părea că fiecare dintre noi se cufundă în sine însuși ori zice o rugăciune în mintea sa. După un moment de sărbătorească tăcere, dl Ios. Vulcan, președintele soc. pentru crearea fondului de teatru, a rostit câteva cuvinte binesimțite, depunând înaintea spiritului marelui bărbat omagiul nostru de admirație și recunoștință.

În jur era o ceată numeroasă de țărani din Bocșa, bărbați și femei, tineri și bătrâni. Erau mândri, că atâția domni au venit să se închine la mormântul *domnului* lor. Printre ei se observă figuri, cari seamănă foarte mult cu răposatul, cu deosebire o femeie bătrână, *Ana Bărnăuțiu*, are perfect trăsurile marcanțe ale vărului seu Simeon, numai că înfrunzite de blândeța femeiască și de vestejenia bătrânețelor. Pagubă că nu a fost fotografată și această interesantă verișoară a lui Bărnăuțiu.

După-ce am vizitat biserica, ne-am întors earăși în jurul mormântului, unde un tânăr poet, student absolvent dela Năsăud, primit acum la teologie în Gherla, cu numele Ioan Perényi, sosit dintr'un șaat vecin, ne-a declamat o odă ocazională a sa. Interesantul tânăr, un tip de Român fanatic, însă fără destulă școală literară, dovedea că are sentimente cu mult mai puternice, decât să le poată exprima. Totuși ca începător a reușit destul de bine, mai ales că a scris oda sa — cum spunea — numai în noaptea precedentă, anume pentru acest prilej, de care a auzit în ultimul moment.

Poesia avea ca moto:

Acuma nu-i timpul

În jug ca și vita,

Să tragem povară

Sosit-a momentul,

Să ștergem robia,

Să fim liberi eară.

Într'o strofă a *odei* poetul exprima chiar sentimentele noastre din acel moment:

...Apostol al națiunii

Primește-o cunună de flori; ce au răsărit

Din inimile noastre, sînt flori de-a românimii,

Și dulce sărutare, și-adormi ear' liniștit.

Ne-am luat câte-o floare de pe mormântul nouă atât de scump, și mai cuprinzându-l odată cu ochii, spre a-l înțipări adânc în inimile noastre, am plecat mângăiați, că am văzut mormântul celui mai mare naționalist dela 1848.

Un peregrin.

Respingerea ofertului de asigurare.

În sensul legii comerciale respingerea ofertului de asigurare are să urmeze în timp de 48 de ore, căci la din contră ofertul este a se considera ca primit și asigurarea se va privi ca încheiată definitiv. Într'un caz concret Curia reg. a adus acum, sub Nr. 1459/900, hotărîrea, că termenul de 48 ore nu este a se calcula dela data scrisorii de ofert, ci dela predarea ei prin postă.

PARTEA ECONOMICĂ.

Înființarea reuniunii agricole în Brașov.

În numărul trecut al *»Foi«* am fost dat știrea îmbucurătoare, că în comitatul Brașovului Români pregătesc înființarea unei reuniuni agricole. Despre isprăvile făcute pentru realizarea ei dăm, după *»G. T.«*, următoarele amănunte:

Prin întrunirea ținută Vineri, în 9 Noemvrie v. a. c., într'una din sălile gimnasiului român din loc, s'a făcut un pas însemnat spre realizarea ideii de a se înființa o reuniune agricolă românească pe teritoriul comitatului Brașov. La întrunirea aceasta, convocată de comitetul despărțământului I. al *»Asociațiunii«* în urma concluderii dela adunarea generală din 13 Maiu v. a. c., a luat parte un număr însemnat de fruntași din Brașov și din împrejurime. Cu deosebire preoțimea și învățătorimea din comunele rurale a fost bine reprezentată, dovadă, că preoții și învățătorii nostri simt trebuința unei reuniuni ca cea proiectată, și totodată dovadă, că preoții și învățătorii nostri urmăresc cu zel și însuflețire ori-și-ce întreprindere menită a ridica poporul de sub conducerea lor.

Intrunirea s'a deschis la orele 11 și câteva minute de directorul despărțământului brașovean al *»Asociațiunii«*, profesorul A. Bărnăuțiu, care accentuă în cuvântul seu de deschidere însemnătatea înființării unei reuniuni agricole în ținutul Brașovului și aduce ca pildă viuă rezultatele binefăcătoare ale unei asemenea însoțiri: Reuniunea română din comitatul Sibiului, care condusă cu zel și pricepere a revărsat mult bine asupra României din acel comitat.

După vorbirea de deschidere urmă o interesantă dezbateri, la care luă parte d-nii: Iosif Maximilian, paroh în Brașovul-vechiu, Ioan Broșu, capelan în Dîrstele-Brașovului, Nicolae Bogdan, profesor, George Ludu, capelan în Prejmer, Ioan Lengeru, avocat și Anania Boldor, învățător în Codlea. Resultatul dezbaterii acesteia fù: constatarea unanimă, că în ținutul Brașovului este cu putință și totodată de cea mai mare trebuință înființarea unei reuniuni agricole românești, la care toți cei de față se declară cu însuflețire gata a lua parte și a-și da tot spriginul lor. Mai departe pentru realizarea cât mai grabnică și cât mai cu succes a hotărîrii de a se înființa numita reuniune, se alege o comisiune de 28 membri din toate părțile comitatului, cari își luă asupra lor îndatorirea de a se întruni cât mai de grabă, a fixa statutele noiei reuniuni și a face pașii de lipsă pentru recunoașterea ei din partea autorităților politice, avînd în același timp a face propagandă în mijlocul populației din comunele rurale pentru îmbrățișarea frumoasei întreprinderi naționale-economice și indemnându-o să ia parte la adunarea de constituire în număr cât se poate de mare. Comisiunii acesteia îi va preda comitetul cercual al *»Asociațiunii«* tot

materialul adunat cu privire la înființarea des numitei reuniuni.

Cu convocarea comisiei se învârcinează dl Ioan Aron, director al școlii primare din Brașov, cunoscut ca grădinar și apicultor cu experiență și totodată unul din bărbații noștri cei mai zeloși.

Inceputul este așadar' făcut și avem firma speranță, că în curând reuniunea agricolă din ținutul Brașovului va intra în ființă împlinind o misiune atât economică cât și românească.

Grădinile școlare.

Dl Ioan Kalinderu, administratorul domeniilor coroanei, a adresat agenților de pe aceste domenii o circulară, ale cărei dispoziții puse în aplicare vor contribui fără îndoială a da un avânt puternic culturii agricole din țeară, a îmbunătăți traiul material al țăranului român, a deschide, cu un cuvânt, cât mai larg, un binefăcător izvor de avuție națională.

Potrivindu-se sfaturile date și la noi, le facem loc și în „Foia Poporului”.

Prin ordinul circular dela 1 Februarie 1899 v'am arătat în câteva cuvinte foloasele pomăritului, atât ca mijloc de câștig, cât și din punct de vedere al împodobirii gospodăriilor, cum și al înfluririi binefăcătoare, ce are asupra dezvoltării simțului moral și estetic al omului și v'am pus îndatorirea a stăruii cu tot dinadinsul pentru introducerea acestei îndeletniciri folositoare printre țărani.

Am arătat atunci, care este rolul învățătorului pentru a lumina pe țărani în această privință, și am încuviințat, ca să dați pentru școale câte un loc (pământ) îndeletnicitor, în apropiere și împrejmuit, precum și toate uneltele și celelalte lucruri trebuincioase pentru a se îndeletnici, cu ajutorul școlarilor, la cultura pomilor roditori, căoi învățătorul trebuie să fie model de o bună gospodărie în ori-ce ramură a agriculturii, dela care țăranul poate învăța mult.

Inceputul s'a făcut și după-cum am avut privilegiu a mă convinge în dese mele inspecțiuni, ce am făcut pe la domeniile coroanei, grădinile înființate pe

lângă școale prosperează, ceea-ce mă îndreptățește a nădăjdui că în curând vom vedea toate locuințele sătenilor încunjurate de pomi roditori, ear' pe acestia trăgând foloasele ce dau poamele.

În strînsă legătură cu pomăritul este și cultura legumelor, o ramură a agriculturii nu mai puțin însemnată, asupra căreia țin a vă atrage serioasa d-voastră atențiune și a vă invita să luați din timp măsurile potrivite pentru ca la primăvară să se poată cultiva în grădinile școlare și diferite legume. Cultura legumelor este o chestiune de viață pentru țeara noastră, căci printr'însa se poate păstra în mâinile Românilor o bună parte din bogăția națională. La noi în țeară până acum s'a arătat o prea mare nepăsare față de cultura legumelor, ba ea a fost socotită chiar de înjositoare de către țăranii noștri.

M'am gândit și la această îmbunătățire încă de când am publicat în biblioteca noastră populară o cărticică „Noțiuni asupra grădinilor de legume” și am făcut tot ce am putut pentru răspândirea acestei culturi. Atunci însă nu aveam grădinile școlare, cari sînt cel mai bun mijloc pentru lățirea îndeletnicirilor de acest fel printre populațiunea rurală, de oare-ce copii sătenilor învață de mici a se deprinde cu asemenea lucrări de grădinărie.

M'am gândit, zic, a introduce și această cultură, pentru-că am observat, că țăranii noștri se ocupă prea puțin de dînsa, deși este de cea mai mare însemnatate, mai ales pentru hrană. Aproape fiecare locuitor dela țeară are în împrejurul casei câte-un petec de pământ liber, care în loc să fie lăsat prada buruienilor nefolositoare sau chiar altor plante vătămătoare, ar putea fi prefăcut în grădiniță, în care să samene legumele, de cari are trebuință vara ca și iarna, precum și flori frumoase.

Dar', după-cum am spus în mai multe rânduri, țăranul nostru e nepăsător față de el însuși, față de traiul seu.

El nu este încă pătruns nici de foloasele materiale a unor asemenea îndeletniciri, nici de gustul și plăcerea ce o are omul harnic și bunul gospodar, când își vede ocolul locuinței sale curat

împodobit cu o mică grădină de flori de pomi roditori și de legume, unde la umbra răcoroasă a pomilor și plăcutul miros al florilor se desfășează și se bucură de frumusețile naturii, în zilele de sărbătoare și în timpul de odihnă.

Știm cu toți dle agent, că încă din timpurile cele mai vechi, atât Grecii cât și Romanii, strămoșii noștri, se întreceau în a-și înfrumuseța grădinile dimprejurul locuințelor, dându-le diferite forme artistice și plantându-le cu tot felul de arbori, flori și legume; așa, că odată cu înaintarea omenirii în cultură și științe, a înaintat și grădinăritul, care se ține alături cu dezvoltarea simțului de bine și de frumos. Este de neîgăduit, asemenea, că prosperarea unei țări nu atîrnă numai dela bogăția sa naturală, ci și dela munca oamenilor, cari o locuiesc. Țări sărace ca Olanda și altele, prin munca locuitorilor lor, au ajuns la o stare de înflorire vrednică de invidiat.

Eată cum glăsuește un cercetător al nordului depărtat și plin de ghiață în privința țăranului din Finlanda.

»Acolo viața e grea și lupta după pâne se aseamănă cu o neîntrecută goană după pradă, căci pământul e tare și soarele e scump. Departe în fundul unei păduri țăranul abia poate desțeleni un petec de pământ, după-ce a scos rădăcinile arborilor și a desgropat petrele; trec ani până să se poată face din acest pământ petros un pământ bun de hrană; și când această muncă a fost împrăvită, cu multă trudă trebuie să-și care cu spinarea sămînța până la ogor, căci cu calul nu poate pătrunde până acolo. Acolo toate elementele, ca: bruma, inundații, prăbușiri etc. sînt dușmanii omului și toate îi fură câte o părticică din produsul aceluia pământ sărac, pe care omul nici nu-l poate ajuta cu îngrășăminte. Numai spice sărăcăcioase și răslețe rămân în picioare până la seceriș, și secerișul se face când pânea nu e încă uscată, pentru-că vara e scurtă, ear' grăunțele adunate trebuie coapte în sobe. Nu sînt mori și grăul trebuie măcinat cu mîna sub petrele așezate în tinda colibeii. (Va urma).

Legende românești.

I.

Condeele lui Mircea-Vodă.

Ne spune legenda, că Mircea-cel-Mare, domnul Valachiei (1386—1418), a plecat din capitala sa Tîrgoviște cu mare alaiu la drum lung. Mergea în Polonia — la țeara Leahului — să încheie cu regele Poloniei Vladislav un tractat de apărare în contra Ungariei (17 Maiu 1411).

Într'o Duminecă Mircea intră într'un sat mare.

La casa primarului erau adunați săteni și lucrau.

— Lucrează creștinii în zi de sărbătoare? — murmură Mircea supărat — ean vezi tu, copil de casă (pagiu) ce lucrează dinții?

Pagiul merse lângă țărani și îi întrebă:

— Oameni buni, dar' ce lucrați voi când nici preotul n'a isprăvit încă liturgia în biserică?

— Ce să lucrăm?

— Ia ascuțim condee pentru Măria Sa Vodă.

Pagiul se întoarse la Mircea și îi raportă.

Mircea curios, că ce fel de condee lucrează acei țărani, se duce la dinții să vadă.

Țăranii lucrau, dar' nu condee, ci făceau săgeți...

— Acestea sînt condee?

Numiți voi condee ceea-ce numim noi săgeți — zise Mircea.

— Păi, la dușmani nu se scrie cu astfel de condee, — ziseră țăranii — dacă vrei să-ți înțeleagă răvașul?

Mircea-Vodă plecă mulțumit de un astfel de răspuns și se duse în Polonia, unde se întâlni cu regele Vladislav și încheiă tractatul de apărare împotriva regelui Sigismund al Ungariei.

II.

Fondarea mănăstirii Putna.

Ne spune legenda că Stefan-cel-mare domnul Moldovei viteaz mare, ce a dat groază prin păgâni când a voit să zidească mănăstirea Putna din Bucovina, unde se și află înmormântat, luă cu sine popor mult mare obște și urmează și pe culme se lățește și făcu o mare sărbare.

Popor, preoți, femei, copii de prin toate împrejurimile se află grămădiți și îmbrăcați în haine de sărbătoare; ear' ostașii erau călări și înarmați ca la războiu:

»Căpitani, ostași cu zale și cu platoșe de fier.

»P'ai lor cai sirepi stau mândri ca la semnul de războiu.

Steagul domnesc al Moldovei fâlfăie în aer: »al Moldovei steag de fală, fâlfăie falnic în cer ear' buciul lui

Turbarea la câni.

Turbarea la câni nu se cunoaște de pe teama de apă, pentru-că câni turbăți încă beau apă, lapte și alte fluidități. S'au văzut câni turbăți înotând prin apă. Nici aceea nu e adevărat, că câni turbăți trebuie să aibă spumă la gură, căci numai unii țin gura deschisă, din care curg *bale* dar' nu spumă. Câni turbăți nu fug tot înainte și cu coada între picioare. Adevăratele semne ale turbării sunt următoarele: 1. Cănele turbat e trist, se ascunde la locuri întunecate, e neliniștit, se turbură ușor, vrea să muște și să fugă. Mulți părăsesc în primele zile ale boalei curtea, dar' se reîntorc după 2—3 zile. 2. Perde pofta de mâncare pentru nutrețul obicnuit, dar' îi place să înghită pământ, paie, lemne etc. 3. Are un lătrat deosebit, aspru și răgușit. El nu latră cu întrerupere, ci cam prelung și ridicând tonul în sus. Unii latră mai mult, alții puțin; cei dintâi răgușesc. 4. Mușcă mereu, mai ales alte animale, dar' și lucruri neînsuflețite. Și dacă cunoaște încă pe stăpânul lui și-l ascultă, totuși îl mușcă. 5. Falca de jos se lasă în jos, la unii mai curând, la alții mai târziu. 6. Slăbesc curând, ochii li-se turbură, părul li-se sburlește, crucea și picioarele dinapoi li-se înmoaie încetul cu încetul și în cel mult 8—9 zile pier.

SFATURI.

Îngrijirea galițelor iarna. Cu cât vor fi mai bine îngrijite galițele în decursul iernii, cu atât vom avea și folos mai mare dela ele în primăvara, resp. vara următoare. Dacă le vom ține în coțete întunecate, reci, necurate, abia se vor mai putea intra în cursul verii următoare. Cu cât e mai frig, cu atâta trebuie nutrite mai bine. Tot atâta îngrijire trebuie să avem și pentru apa de beut. Dacă le-ar degera creasta, bărbia sau picioarele, li-le frecăm cu zăpadă, le spălăm părțile degerate cu soluțiune de alaun (1 gram alaun în 80 grame apă), mai târziu cu unt de lemn. Ranele de degerătură dela picioare încă le

în munte, și valea răsună de cimpoi!

În fruntea ostașilor sei mergea Stefan-Vodă; dînsul apucă pe malul unui râuleț și se oprește lângă o movilă. Atunci se făcu o tăcere religioasă, și ochii tuturor erau îndreptați în partea unde stătea Voevodul.

Trei voinici cu arcuri în mână se desprind din grupa lui Stefan și se urcă pe movilă.

Doi dintre ei erau mândri și ageri ca zimbrul și înalți ca bradul dela munte.

Purtau pe umeri câte o glugă, la brâu aveau paloșele lor și pe cap purtau căciula de oaie țurcană.

Săgeata lor repezită sus în nori, de multe ori a oprit în sbor vulturul.

Multe fiare și mulți dușmani, simțiră săgețile lor, căci ei sunt vrednici arcași ai lui Stefan-Vodă, care acum și dînsul își gătește săgeata s'o isbească în depărtare.

spălăm bine cu zăpadă sau apă rece, mai târziu le ungem cu soluțiune de peatra iadului (1: 2)—(30).

Ca să scutim legumele din pivniță de melci, presărăm în jurul lor în lățime de 5—6 dm. năsip, cenușă sau făină de var stîns de curînd. Melcii cari vreau să treacă peste acest brâu se prăpădesc. Cei morți trebuie adunați în fiecare zi. Se înțelege, că nici pe legumi să nu fi rămas melci.

Arumatul șuncii. O șuncă de vre-o 6 chlgr. dela un porc tîner o spălăm și o sbicim bine. În 1½ chlgr. sare fină amestecăm o lingură de zahăr zdrobit și saltru de 10 bani, punem amestecătura aceasta într'un blid și o lăsăm să se se înferbente. Cua frecăm șunca timp de o oră și o lăsăm să stea 24 ore, ca să se topească sarea, o spălăm eară, o sbicim, o învălim într'o cărpă (mai bine muselină), ca să rămână curată la afumat și o punem 14 zile în fum. Șuncile pregătite astfel sînt de un gust foarte delicat și au de regulă o carne moale. Pe timpul când o frecăm, sarea trebuie să fie tot ferbinte.

Știri economice, comerc. indust. jurid.

În Bulgaria recolta pământului din anul acesta a fost bună, însă producția vinurilor a fost foarte slabă din cauză că viile au fost atacate de peronosporă.

Recolta Germaniei. Revista specială germană „Getreidemarkt” a făcut o anchetă în diferitele state din Germania, reunind 5000 informațiuni. Pentru 1901 recolta Germaniei e de 2,470,000 tone de grâu, de 814,500 tone săcară, de 3,021,860 tone orz de primăvară, de 7,105,000 tone de ovės.

„Agriculture moderne”, adaogă, că după cifrele anului precedent se poate afirma, că Germania va fi nevoită a importa 3 mil. de tone de grâu și un milion de tone de săcară. Țările esportatoare Rusia, Argentina, India și Australia nu

Stefan s'a luat la întrecere cu alți doi mari boieri, foarte dibaci ca și dînsul în meșteșugul de a trage cu arcu!

— Copii trageți!... eu vreau astăzi să mă întrec în arc cu voi! — le zise Stefan-Vodă.

Amîndoi voinicii atunoi se pleacă, își încordă arcurile și trag. Săgețile lor zboară și spintecă repede vîntul care dă foc și fulgere.

Se duc ca gândul, pe câmp departe, de abia le mai zărește ochiul.

Un ura puternic se aude și dealul urlă clocotind!

— Să trăiți copii! le zise Stefan, care se gătea și el să tragă.

Coarda șbărnăe din arcu-i și săgeata fulgeră în vînt.

Piere în văzduh, se duce departe foarte departe și se frînge într'un palten bătrîn.

sînt în măsură de a trimite pe piețe mari cantități de cereale, tot semne, că prețul acestora se va ridica.

Uleiurile minerale din România fiind foarte căutate în Anglia, societatea „Steaua Română”, a înființat un oficiu propriu în Londra pentru desfacerea produselor sale.

Scumpirea cărților postale. Ministrul de comerț vrea să ridice prețul cărților postale pentru comunicațiunea internă dela 4 la 5 bani.

Canalisarea cursului inferior a riului Bega (Bănat) se va începe în curînd.

Congres internațional de stupari se va ține în August al anului viitor în Timișoara. Vor fi reprezentați stuparii dela noi, din România, Austria, Germania și Italia.

Comerțul cu mere. În Hamburg au sosit în luna trecută din Ungaria 15 vagoane de mere și se mai așteaptă alte 60. Prețul merelor variază după calitate, dela 22—55 cor. 100 chlgr.

Esportul de unt în Europa. Din Ungaria s'au esportat unul trecut 31.745 m. m. de unt, din Norvegia 14.740, Suedia 230.750, Dania, o țărișoară mică, 680.470.

Esportul de vite din România. În Iași e pe cale să se înființeze o societate, care să promoveze esportul de vite la Rusia.

Importul Franciei a fost în primele zece luni ale anului de 3 miliarde 934 mil. 289.000 lei și esportul de 3 miliarde 430 mil. 899.000 lei.

230 tauri de prăsilă din Oberinnthal pentru ținuturile locuite de Ruteni a cumpărat ministrul de agricultură în anul acesta.

— Acolo va fi altarul! — zise Stefan-Vodă, închinîndu-se și plecîndu-se pe răsboiucul seu arc.

Să trăească domnul Stefan! — strigă poporul adunat în vale și umilit îngenunchiază.

Stefan însuși pune temelie și mănăstirea începe a se zidi.

După moartea sa, a fost înmormîntat într'însa, în partea dreaptă de lângă altar; de-asupra mormîntului este o lespede de marmură pe care se află săpată o inscripție în limba slavonă, care se traduce astfel:

„Evlaviosul domn Io Stefan Voevod cu mila lui Dumnezeu domn al țării Moldovei, fiul lui Bogdan Voevod, tîtorul și ziditorul sfînt locașului acestuia care aici zace și s'a mutat la vecinicele locașuri în anul 7112 (1504) luna Iulie 2.

CRONICĂ.

Casă națională în Vatra-Dornii. Cetim în „Deșteptarea”, că „Sentinela”, cabinetul de lectură din Vatra-Dornii, și-a inaugurat zilele trecute casa națională, zidită cu mult gust de artă. Pe frontispiciul mărețului palat stă: „*In unire e putere*”. Edificiul acesta stă în creștetul Carpaților ca o sentinelă a României din părțile acele.

Inaugurarea s'a făcut cu frumoase sărbări, cari și-au luat începutul cu sfințirea palatului. Multime de telegrame și scrisori de felicitare sosite la Vatra-Dornei dovedesc entuziasmul și căldura, de care sânt pătrunși frații Bucovineni, când vorba e de lucruri naționale.

Sfințire de biserică în Cetea. Joi în sărbătoarea arhangelilor Mihail și Gavriil s'a săvârșit sfințirea bisericii gr.-cat. renovate din comuna Cetea. Actul sfințirii l-a condus Il. Sa Dr. Vasile Hossu, canonic și prelat papal, care a fost însoțit de profesorul Alexiu Viciu și Aurel Domșa redactor, cum și de un cor compus de clericii seminariali.

Actul sfințirii a decurs în mod sărbătoresc. Solemnitatea a ridicat-o cu deosebire frumoasă cuvântare a Il. S. canonicul Hossu, despre însemnătatea sărbătorii și despre neprețuitul ajutor al îngerilor, cum și prestațiunile corului clericilor, condus de clericul Popoviciu.

Necrolog. Intristata familie și numeroșii consăngeni cu inima frântă de durere anunță moartea bunului părinte, moș, strămoș și consăngean **Mihail Lucaciu**, fost cantor-învățător, iubitor și pensionat, greco-catolic în Baia-mare, întemplat la 23 Noemvrie 1901, în etate de 79 ani după primirea sfintelor sacrameente ale muribunzilor. Înormământarea defunctului s'a întemplat la 25 curent 3 ore d. m. dela casa proprie în oimiterul bisericii gr.-cat. din Baia-mare; ear' liturgia pentru defunctul se va celebra la 9 ore a. m. în aceeași biserică. Baia-mare, la 23 Noemvrie 1901. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Alexandru Lucaciu, inginer, Dr. Vasiliu Lucaciu, paroh în Șișești; Maria Lucaciu măr. Barbul, Constantin Lucaciu, paroh în Jajib; Elena Lucaciu mărit. Costin, Petru Lucaciu, inginer, ca fii și fiice, apoi nepoți, nepoate și numeroase alte rudeni.

— Subscriții cu inima infrântă de durere aduc la cunoștință ca iubitul tată, sooru frate **Ioan Pop**, învățător român în Supurul-de-jos, după un morb scurt a încetat din viață la 11 Noemvrie a. c. în al 63-lea an al etății, al 40-lea ca învățător și al 18-lea al văduviei. Înormământarea scumpului defunct s'a făcut în 13 Noemvrie, la 11 ore a. m. în Supurul-de-jos. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Ioan Pop, Lucreția Pop, Silvia Pop, Patriciu Pop, Augustin Pop, ca fii și fiice și alte numeroase rudeni.

Vin cu 2 or. litrul se capătă în Italia, unde bieții viieri sânt buni bucurăși, dacă pot să și-l vândă cu prețul acesta, căci nu știu ce să facă cu el, așa de mult e anul acesta. 5 miliarde de litre de vin nou sânt anul acesta în Italia, așa că ministrul de războiu a hotărât să dea soldaților în fiecare zi porțiuni bune de vin.

Călcate de tren. Trenul, care merge dela Sibiu la Cisnădie, a călcat în apropiere de Șelimbăr 8 oi, care zăceau pe șini.

Din „Călimdarul Poporului”.

Am gândit că-i câne.

A trimis primarul din sat pe un Țigan cu o scrisoare la dl. fisolgăbirău.

Țiganul înarmat cu o prăjină pleacă la drum și sosind la fisolgăbirău, îi sare înainte un căpău blând.

Țiganul spăriat, îi trage una cu prăjina, de bietul dobitoac îndată s'a lățit la pământ.

— De ce mi-ai omorât căpăul mișelule — se reștește fisolgăbirăul la Țigan.

— Sărut tăpile Măriei tale — zice Țiganul — eu am gândit că-i câne.

Gluma aceasta e scoasă din „Călimdarul Poporului”, pe 1902.

Acest călimdar, pe lângă bucățile literare și poeziile frumoase, pe lângă poveștile și sfaturile de mare preț pentru omul dela țeară, e și călimdar glumeț, cuprinzând mai multe glume de tot hazul.

Etată titlul acestor glume, imprăștiate printre bucățile literare: Icoană goadă, Ungurii în Uifalău (în poezie), Sfatul lui Păcală, Judecată ungurească, Am gândit că-i câne, Pășcăliorul bătut (cu două ilustrații) și Mîntea Săcuiului.

„Călimdarul Poporului”, pe 1902 se recomandă ca cel mai bun, mai plăcut și mai ieftin călimdar. Prețul 40 bani și 6 bani porto.

Faptă păgână. Din Jupani ni-se scrie următoarele: În ziua de 5 Noemvrie am petrecut la cele vecinice pe tînărul Ioan Lăzărescu, în etate de 19 ani. Dela moartea tatălui seu el a fost sprijinul mamei sale și susținătorul familiei. Ca om sărac, pe lângă puțina sa economie, — a mai lucrat și la repararea drumului de fer, ce s'a construit mai anii trecuți. În calitate de lucrător la drumul de fer i-s'a detras în toată luna pentru spital, doctor și leacuri o sumă anumită de bani — ca în cas de morb să poată primi doctor și leacuri gratis. Bolnăvindu-se tocmai la lucrul dela drumul de fer, datorința supraveghietorului era dar' a avisa pe doctor ca să vină. — Dar' ce să vezi, — în loc ca acest supraveghietor numit Málinka József să se informeze despre felul morbului acestui tînăr, a început a-și bate joc zicînd: e becheag, că muncat mult mămălig — și nici n'a vrut să știe nimic. Intrebăm acum, pentru ce să detrage din plata fiecărui lucrător pentru leacuri și doctor? — dacă în cas de morb nimenea n'are grije a chema pe doctor. Poate că acest tînăr dacă ar fi avut ajutorul medical, ar fi scăpat din ghiarele morții. Se înțelege, că cei mai de-aproape ai lui sânt datorii să tragă la răspundere pe supraveghietor înaintea legii. *Corresp.*

Întru mărirea lui Dumnezeu. Credincioasa Maria Ognean născ. Ciufudean a cumpărat pentru sf. biserică din Murș-Săncraiu un prapor în preț de 20 cor. și o cruce frumoasă pe sf. altar în preț de 24 cor.

— Doamna Finica Oprea din Șomogelnic a dăruit 20 cor. pe seama bisericii din Șomfalău.

— Doamna Eugenia Epure născ. Călinescu, notăreasă în Greovăț, a donat pentru capela de acolo trei prețioase perdele la ușile altarului. Dl. Ilie Epure din Oravița-română, a donat trei scaune de strană și dl. Ioan Epure, notar cercual în Greovăț, care pe lângă donarea unei prețioase icoane, cu scripta sa de datul 3 Noemvrie a. c. a depus la oficiul parochial suma de 40 coroane cu

menirea: ea fructificînd acest capital pe lângă sporirea sa și cu alte oferte benevole, să servească oare când ca o modestă basă la edificîndu bisericii.

Numiri de preoți. Arifon Migia, paroh în Boian, a fost numit în aceeași calitate la Ghiriș, distr. Arieș. — Iosif Moga, preot disp. a fost numit admin. parochial în Chînariu, distr. Reghin.

Leagăn de argint. „Dama” din elite rusească au lansat ideea, de a-și arăta în vre-un mod oare care simpatia pentru Buri. Spre acest scop s'au gândit să trimită celui mai mic băiat al lui *Botha* un leagăn de argint. Spesele le vor aduna prin subscripții publice.

Licențiați în drept. Din București ni-se scrie, că Luni, în 12/25 Noemvrie au fost licențiați în drept la universitatea de acolo entuziasții tineri ardeleni, d-nii: *Septimiu B. Murășan* și *Nicolae Boca Velchereanu*. Ambii au trecut licența cu distincție. Cel dintăiu a tratat tesa: „*Condițiunea juridică a străinilor în România*”; al doilea tesa: „*Despre regimul Dotal*”. Le adresăm fraților licențiați sincere felicitări.

Muncitori arși. În fabrica de scânduri de lângă Veliova (com. Hunedoarei), s'a întemplat în noaptea de 12 Nov. o mare nenorocire. Cei doi focari, *George Bancula* și *Grigore Vanciu* au lucrat până noaptea târziu, așa că au rămas să doarmă în fabrică. Abia ațipiseră și din cauze necunoscute se aprinse fabrica. Cum era vînt mare păzitorii și muncitorii, cari au alergat să stingă focul, n'au putut face nimic, așa că fabrica a ars de tot și în ea și cei doi nenorociți, cari n'au putut scăpa de flacări. După ei au rămas familiile lor numeroase lipsite de ori-ce sprijin. Fabrica a fost asigurată.

Respectarea sărbătorilor. O măsură cât nu se poate mai lăudabilă a luat ministerul instrucțiunii publice din România.

Această măsură constă în aceea, că s'a interzis școalelor evreești din întreaga țeară de a mai ține curs Duminecile și în zilele de sărbătoare.

Un soldat conștientos. De curînd s'a întemplat o exploziune în Batum (Rusia), la care a sburat în aer și un magazin de prav de pușcă. Soldatul de pază încă a fost rănit greu la mână, dar' el n'a vrut să-și părăsească postul, deși acum nu mai avea ce păzi. Atunci veni colonelul la el. „Ce faci? Nu vezi, că magazinul nu mai este? Mergi la spital să te lege la mână.” „Domnule colonel”, răspunse soldatul, „nu pot. Sergentul m'a pus aici.” „Bine mă omule, sergentul e mort.” „N'are a face. Numai sergentul și împăratul au drept să mă trimită dela post.” Și n'a vrut să plece. Colonelul a telegrafat ministrului de războiu, acesta a raportat Țarului și numai după-ce l'a dispensat de post a plecat la spital. Soldatul a fost decorat cu medalia de aur.

O familie în flăcări. În Zarnia (comit. Maramureșului) s'a aprins într-o noapte coliba unui biet țeran rus. Când s'a trezit, hainele lui și paturile, în cari dormia nevasta și cei 5 copii, erau în flăcări. Părinții și trei copii au murit din cauza rănilor, ceialalți doi copii abia vor scăpa.

A împuşcat pe frate-sau. În Drăgoeşti a luat băiatul de 16 ani, Petru Culceriu, puşca tatălui său să se joace cu ea. Din nebăgare de seamă puşca s'a descărcat şi glonţul a nimerit pe fratele său de 5 ani, care a căzut grămadă. Tinerul ucigaş a fugit de groază din casa părintească.

Emigrarea Jidovilor din România. Jidovii din România continuă cu emigrarea. Drumul lor era peste ţeara ungurească, şi astfel mulţi dintre ei se aşezau şi la noi. Ministrul de interne a dat acum un ordin, în sensul căruia aşezarea lor în Ungaria trebuie împedată, ear' trecerea peste Ungaria e permisă numai atunci, dacă de persoană dela 10 ani în sus arată 400 cor., sub 10 ani 200 cor., spese de drum.

Constituire. Comitetul societăţii de lectură „Petru Maior” din Budapesta s'a constituit pe anul administrativ 1901-1902 după cum urmează: Preşedinte: Ioan Lăpădat, stud. fil.; vice-preşed.: Octavian Papp, stud. iur.; secretar: Constantin Flămând, teol. abs. stud. fil.; casier: Pompiliu Cioban, stud. iur.; controlor: Mircea Păscuţiu, stud. technic; notari: Ioan Montani şi Marian Căluţiu, stud. iur.; bibliotecar: Octavian Goga, stud. fil.; vice-bibliotecar: Ioan Maior, stud. iur.; econom: Antoniu Balaciu, stud. iur.

Comisiunea literară; preşedinte: Aurel Bratu, stud. fil.; referent: Ioan Lupuş, stud. fil. Membrii: Octavian Prie, stud. fil.; Pompiliu Cioban, stud. iur.; Octavian Goga, stud. fil.; Teofil Tanco, stud. med.; Laurenţiu Căpuşan, stud. techn.; Ioan Montani, stud. iur.

Comisiunea de supraveghere: Nicolae Şiclovan, stud. tech.; Ioan Cudariu, stud. iur.; Nicolae Olariu, stud. iur.

Alienaţii în comitatul Torontal. Cei mai mulţi alienaţi (nebuni) din ţeara întregă se află în comitatul Torontalului, unde trăiesc 898 din aceşti nefericiţi.

De frica pedepsei. Recrutului Nagy din Szent István nu 'i plăcea de loc la miliţie şi într'o bună dimineaţă o şterse dela căsarmă. Patrula trimisă după el îl ajunse în curând. De frica pedepsei se aruncă, când văzu soldaţii apropiindu-se, într'un riu şi se înecă.

Doi copii orfani, amândoi în etate de 14 ani, isteţi, dintre cari unul ştie şi ungureşte, s'ar aplica bucuroşi fie la o tipografie, fie într'o prăvălie. De ei n'are cine se îngrijii, aşa că păzesc vitelul satului, ceea-ce e pagubă. Dacă află cineva ceva potrivit pentru ei, să se adreseze la dl N. Săcăreanu, comerciant în Băiţa (Hunyad-Boicze).

Vrăjitori. Popoarele mai culte rid de multe ori de Români, pentru-că mulţi din aceştia cred şi acum în boscoane băbeşti. Numai cât şi la ele se mai află prostii de felul acesta, cum dovedeşte cazul următor: Fata de 15 ani a unui plugar din Helmstorf (Prusia) era tot bolnăvicioasă şi doctorii nu 'i puteau ajuta. Părintii crezură în prostia lor, că fata e vrăjită şi se duseră la un vrăjitor, ca să scoată duhul cel rău din ea. Acesta făcu câte prostii, luă şi bani dela părinţi, dar' fata rămase tot bolnavă. Auzind judecătoria de isprăvile lui, l-a condamnat la închisoare.

De cine au frică Englezii? Un Englez călător pe tren în Germania. Cerându-'i controlorul biletul, n'a vrut să-'i arate, zicând, că nu-'i pasă de el, de care-ce Englezii se tem numai de D-zeu. Un alt călător îi zise: „Şi de D-zeu, dar' nu uita pe Buri!”

Băieţi bravi În Viena se jucau băieţii unei clase sub conducerea învăţătorului în sala de gimnastică. Între alte jocuri se împărţiră în două cete, având a trage fiecare de capătul unei funii, până va birui o ceată pe cealaltă. Învăţătorul zise, că o ceată s'înt Englezii, cealaltă Buri. Ceata Englezilor n'a vrut să tragă de funie, şi întrebaţi fiind de învăţător, pentru-ce nu se silesc şi ei, au declarat, că ei nu vreau să fie Englezi, căci ei ţin cu Buri. Bravo copii!

Lângă un sicriu. În Seghedin a murit copilul unui Român gr.-or., ajuns cine ştie cum pe acolo. Cum nu este preot românesc acolo, a chemat pe popa cel sârbesc, care încă e gr. or., să-'i îngroape copilaşul. Sârbul n'a voit să îngroape pe Român. Atunci a telegrafat la Cianad-Palota, la preotul român Romul Nestor. Acesta nu 'i-a putut răspunde în seara aceea, că pute-va veni, aşa că bietul Român a trebuit să cheme în ziua următoare pe popa cel calvin. Când cetia acesta slujba ungurească a nimerit şi preotul românesc, şi aşa bietul părinte a avut totuşi mângăierea să-'i înmormenteze copilul după obiceiul strămoşesc.

Tâlharii pe timpul lui Stambuloff. Când era Stambuloff ministru în Bulgaria, nişte tâlhari, de cari totdeauna bijbăe pe-acolo, 'i-au prins un agent. Căpetenia lor 'i-au trimis pe postă o ureche a agentului şi o scrisoare, în care-'i spunea, că dacă nu trimite numai decât 200 de lire turceşti, îl omoară. Stambuloff a lucrat însă altminteri. A prins pe feciorul tâlharului, 'i-a tăiat nasul şi 'l-a trimis tatălui său cu o scrisoare, în care zicea, că dacă nu eliberează pe agent, îl omoară pe băiat. Tâlharul s'a muiat şi în curând s'a schimbat agentul cu fiul lui, numai cât unul era fără ureche, celalalt fără nas.

Moartea unui imblânzitor de lei. În Essen (Germania) a fost sfirticat bucăţi un imblânzitor de lei, când eşise cu ei să se producă în faţa publicului.

Pentru o găină. Unui cismar din Czigand 'i-s'a pierdut o găină şi fiindcă avea prepus pe vecinul său, că 'i-ar fi furat-o, s'a dus la acesta şi a început să-'i învinovătească. Din ceartă s'a iscat bătaie şi scoţând cismarul în decursul ei un cuţit 'i-l'a implantat în inima vecinului, care a rămas mort.

Semne de cuminenie? Cei mai nefericiţi lucrători din Ungaria s'înt Rutenii (Ruşii), cari nici în preoţii lor n'au aflat oameni cu durere de inimă pentru limba lor. Acum cetim, că episcopul gr.-cat. din Eperieş, I. Valyi a dat o epistolă pastorală către preoţii din diecesa lui, în care-'i provoacă să respecte, în sensul legii de naţionalităţi, limba maternă a parochienilor lor, pentru-că numai unul care rîvneşte după câştiguri nepermise sau vrea să se arete, cum nu trebuie, poate să-'i bată joc de ea.

Doi bărbaţi bravi. În Roit (Bihor) au scăpat doi bărbaţi o familie întregă dela moartea sigură. Într'o noapte se aprinsese casa ţeranului Mihai Puşcar. Oamenii din sat au alergat să stingă focul şi pe când erau ocupaţi cu aceasta, au auzit dintr'odată strigăte din mijlocul flăcărilor. Era familia ţeranului, care a fost surprinsă de foc durmind. Atunci intrară doi oameni în casa arzândă şi scoasă pe bărbat, femeie şi cei trei copii ai lor, mântuindu-le astfel viaţa.

Concurs bisericesc. Pentru posturile de protopopi din tractul Mercurei şi al Lupşei s'a scris concurs cu termenul de 27 Dec. n. a. c.

Din pungăşile domneşti. Ovreiul Straszburger Armin, proprietar, arăndaş şi mare negustor de bucate a dispărut de câteva zile din Budapesta, unde-'şi avea centrul afacerilor. Ştirea a produs mare senzaţie la bursă, fiind că numai în Budapesta a îngelat peste un milion de coroane, afară de sumele ce le datorează în provincie.

Înaintemergătorul lui, domnişorul Keeskeméthy Gzözö, care furase peste 1/2 milion dela primăria din Budapesta, încă nu e prins.

Documente privitoare la trecutul Românilor din Schei (1600-1783), publicate cu cheltueala bisericeii sf. Nicolae din Braşov (Schei) de Dr. Sterie Stinghe. Vol. I. Braşov. 1901. În anul 1899 apăruse „Istoria bisericeii Scheilor Braşovului (manuscript dela Radu Témpe), publicată de Sterie Stinghe. Amândouă volumele conţin un material, care trebuie să intereseze pe toţi cei ce doresc a face cunoştinţă îndeosebi cu amănuntele din istoria bisericeii gr.-or.

Statistica emigraţiilor. În modul cel mai plastic dovedeşte starea deplorabilă materială, ce domneşte în Ungaria, statistica emigraţiilor. Dela 1896 numărul celor emigraţi a fluctuat astfel: 24.649; 14.106; 22.802; 43.394; 54.767. Vedem, că în 1900 au emigrat 54.767, dintre cari 14.170 Slovaci, 9.884 Maghiari, 4.393 Nemţi, 3.928 Croaţi şi Sârbi, 3.116 Ruteni, 3.092 Români şi 306 de alte naţionalităţi.

Foarte mult vorbesc şi datele următoare. În 1900 s'au vândut 514.236 realităţi, bine înţeles nu de flori de ouc, ci pentru datorii. S'au făcut nouă datorii pe imobile, socotind cele şterse, de 334 milioane coroane şi tot sporesc greutatele.

Ştiri din piaţă. Sibiu. Grâu, hl. 11-11.80, seacă 7.60-8.40, orz 6.80-7.60, ovės 4.20-5., cucuruz 8-8.40, cartofi 2.80-3.60, fasole 8-10 cor., ouş 10 buc. 50-56 bani.

Cluj. Grâu, m. m., 13.80-15.40, seacă 11-11.80, cucuruz vechiu 10.20-10.40, nou 8.60-9., ovės 11.60-12 cor., orz 10.40-12.60.

Bursa din Budapesta Grâu, 50 chlgr. 7.90-8.75, seacă 6.90-7.15, orz 5.85-6.20, ovės 7.15-7.50, cucuruz 5.45-6.35.

Cursul pieşei de bani din Sibiu. Galbenul cumpăr. 11.26, 20 lei (banconote) 18.90, 20 lei (argint) 18.72, lira turcească 21.40, lira engleză 23.85, 20 marce 23.33, napoleonul 19, rubla 2.52 cor.

Ştiri mărunte. În Zenta s'a văzut zilele trecute un frumos curcubeu.

— Alaltăieri s'a furat pe linia ferată între Bucureşti şi Orăiova un grop de 30 mii lei expediat de direcţia postelor. Hoşul încă nu s'a aflat.

— Santos Dumont a sosit la Roma, pentru a-'şi pregăti o ascensiune ce vrea să facă cu balonul său dirigeabil deasupra Mării-mediterrane.

— La pescăriile statului român, în judeţul Tulcea s'a pescuit un morun de o mărime colosală, care cântăreşte 156 chlgr.

Acest morun va fi espus la esposiţia de pescării din Rusia.

Teatru român în Sibiiu.

»Reuniunea sodalilor români din Sibiiu» va da *Vineri, la 6 Decembrie n. 1901*, în teatrul oraşenesc din loc piasa

„Sâmbăta morţilor“

dramă din popor în 5 acte, de Raupaeh, localisată de Teodor V. Păcăţianu.

Această piesă se reprezintă pentru prima-ora pe scenă românească.

Personale :

- Petrilă, morar în Doineşti: dl Nicolau Bratu.
- Ileana, fiica lui: d-şoara Elena Grindean.
- Primăreasa, sora lui Petrilă: d-ra Elena Baciu.
- Preotul Serafin: dl Ioan Imbăruş.
- Văduva Negrescu: d-na Peraschiva Işan.
- Ionel, feciorul ei: dl George Popoana.
- Gherghel, cărcimar: dl Ioan Işan.
- Ana, soţia lui: d-şoara Ana Banea.
- Doi copii ai lor: * * *
- Iancu, ţoran: dl George Trifan.
- Nastase, gropar: dl Nicolae Stoica.
- Andrieu } ucenici la moara lui Petrilă * * *
- Pavel }

Acţiunea se petrece în comuna Doineşti, în timpul de faţă.

Între acte cântă capela muzicii oraşeneşti.

Venitul curat e destinat pentru daruri de Crăciun săracilor noştri!

Preţul locurilor.

Loge parter, pentru 4 persoane . . .	fl. 3.—
» » mari pentru 5 persoane . . .	8.75
I-mul rang, pentru 4 persoane . . .	4.—
» » mari pentru 5 pers.	5.—
» » mici	3.—
Logea onoraţiilor în I-mul rang . . .	6.—
Logea onoraţiilor în al II-lea rang pentru 4 persoane	2.50
Logea onoraţiilor în al II-lea rang pentru 5 persoane	3.10
Loc în logea pentru străini	1.—
Loc cercele (în primele 4 rânduri) . . .	—80
Stal (dela al 5-lea rând încolo)	—60
Loc numerisat în parter	—50
Intrarea în parquet	—40
Militari şi studenţi intrarea în parquet . . .	—30
Loc numerisat în galerie	—30
Intrarea în galerie	—20

Bilete se vând cu începere de Luni în 2 Decembrie n. c., în librăria arhidieceasană (Strada Măcelarilor nr. 45) şi seara la cassa.

Comitetul reuniunii având în vedere scopul creştinesc ce se urmăreşte de a împărţi daruri de Crăciun între săracii noştri, apoi împrejurarea, că atât de rari prilejuri ni-se dau nouă Românilor de a lua parte la reprezentaţiuni teatrale — apelează şi pe această cale la fruntaşii noştri de prin comune să binevoiască a sprigini această întreprindere a meseriaşilor noştri.

POSTA REDACŢIEI ŞI ADMINISTRAŢIEI.

Bănăţeanul. Notarul te va lămuri mai bine, căci cunoaşte trebile de-acolo. Unul condamnat nu poate avea licenţă, dacă s'a spus asta anume în sentinţa de condamnare. Carte de socoteală comercială ai pute căpăta dela librăria N. Ciurcu din Braşov, numai cât trebuie să ai şi câteva clase gimn. ca să o pricepi.

I. L. Mironceanul. Licenţa cu greu vei căpăta, dacă e comuna aşa de mică, dar începe o boltă, fără beuturi. — De maşini se întrebe într'o prăvălie dintr'un oraş din apropiere.

Dni G. F. Salva. Am publicat în »Foaia« din anul trecut. De altminteri şi dela autorităţile bisericieşti s'a dat un statut pentru grănzarele bisericieşti.

Pentru redacţie şi editură responsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acţiuni: **Iosif Marschall.**

Deschidere de restauraţiune.

Subscrisul am onoare a' mi recomanda restauraţiunea română ce 'mi-am deschis cu ziua de astăzi în

Sibiiu, strada Gării (Bahngasse) nr. 5

şi totodată rog pe prea stimatul public a mă sprijini.

Serviciu prompt şi cu preţuri moderate.

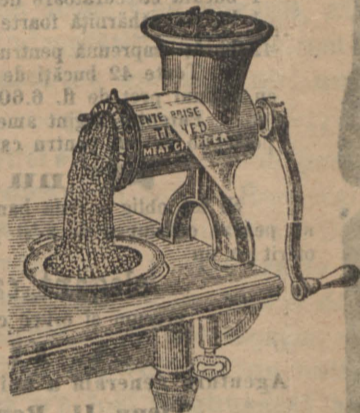
În ori-ce vreme se capătă mâncări gustoase şi beuturi bune.

Aici se capătă şi odăi pentru călători pe lângă preţuri foarte ieftine.

Cu deosebită stimă

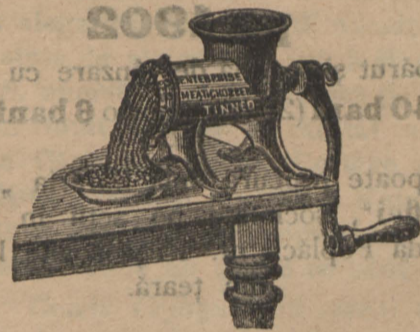
Sibiiu, în Noemvrie 1901.

Dumitru Bloţu,
arândator.

Maşini

de tocat carnea,
după cel mai nou sistem,
de prima calitate.

Formă pentru R, RR, S, UU.

Formă pentru SS, U, T.

	Nr. R	RR	S	SS	U	UU	T (cu roată)
toacă	30	45	60	60	75	75	120 chgr. pe oră
1 buc. cor.	540	760	880	820	13.—	1650	29.—

Toate părţile constitutive pentru maşinile de tocat se capătă şi singuratic.

Ferestraue de trunchi ou garanţă pentru fiecare bucată.

Ferestrauele cari nu corăspund se preschimbă.

	4	4 1/4	4 1/2	4 3/4	5	5 1/2	6' lungime
	115	120	125	130	138	150	155 m/m lăt.
1 buc. oor.	2.—	2.40	2.60	2.90	3.20	3.90	5.30
	130	138	145	150	158	165	170 m/m lăt.
1 buc. oor.	2.50	2.60	2.96	3.30	3.70	4.50	5.80

Aduc la cunoştinţa prea stimatelor femei, că în magazinul meu am totdeauna tot felul de piepteni de scărmanat.

Deposit de cărbuni de peatră şi cocs.

Carol F. Jickeli,

Sibiiu, Piaţa-mică, »La coasa de aur«.

A apărut!

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieţii.

29 de romane şi schiţe.

Preţul 2 oor., plus 10 bani poştă.

Se poate procura dela

Librăria

W. Kraft.

Bine apreciată de întreagă presa noastră.

Cumpărați-vă Călindar!

Cel mai bun, mai frumos și mai ieftin
călindar românesc

Călindarul Poporului pe 1902

a apărut și se află de vânzare cu prețul
de **40 bani** (20 cr.) și porto **6 bani** (3 cr.)

Se poate procura dela librăria „Tipogra-
fiei”, societate pe acții în Sibiu,
strada Poplăcii nr. 15 și la alte librării
din țeară.

Doi mari Metropoliți ai Românilor Andrei bar. de Șaguna

și
Alexandru Sterca Șulțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat,
pe hârtie fină de carton; sânt foarte potrivite
tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

O casă

din Lancrem, în strada principală, se
vinde din mâna liberă cu un preț mo-
derat. Amănunte se capătă la

Iosif Fabritius, 81 2-3
comerciant în Sebeșul-săsesc.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin,
în mărime de 24×32 cm. îl trimite francat
pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni.

MARELE KRACH.

New-York și Londra n'au trecut cu vedere continentul european, și a căutat să înființeze o
fabrică de obiecte de argint, văzând produsele contra unei răsplate foarte mici a muncii. Sânt auto-
risat a se vedea aceasta la îndeplinire. Așadar' trimit ori-cui în schimbul numai a fl. 6.60 următo-
arele obiecte:

- 6 bucăți din cele mai fine cuțite de mână, engleze.
- 6 bucăți furculițe de argint, patent american, dintr'o bucată.
- 6 bucăți linguri de masă, de argint, patent american.
- 12 bucăți lingurițe de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de supă, de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de lapte de argint, patent american.
- 2 bucăți păhăruțe de ouă, de argint, patent american.
- 6 bucăți farfurioare Victoria, englezești.
- 2 bucăți sfeșnice de masă cu mare efect.
- 1 bucată străcurătoare de cîain.
- 1 bucată zăhărniță foarte fină.

42 bucăți împreună pentru numai fl.660.

Toate 42 bucăți de mai sus au costat înainte fl. 40 și sânt de cumpărat acum
cu ieftinul preț de fl. 6.60.

Patentul argint american, este un metal alb care păstrează culoarea argintului
peste 25 de ani pentru care se garantează. Ca dovada cea mai bună este ca acest inserat

nu este o înșelătorie.

Si mă oblig a reda banii înapoi ori-cui nu 'i-ar conveni marfa, astfel ca nimeni să
nu pearză ocasiunea de a-și procura această admirabilă garnitură care convine a fi
oferit cu un

elegant cadou de Crăciun și Anul-Nou,

precum și ori-ce casă cu menajiu mai bun. De vânzare numai la

A. HIRSCHBERG.

Agentura generală a uniunii fabricelor de obiecte de argint american patent
Viena, II., Rembrandstrasse 19, II. Telefon nr. 1147.

Se trimite în provincie contra ramburs sau trimițând banii înainte.

Praf de curățit pentru aceste obiecte 12 cr.

Sânt veritabile numai obiectele purtând aci alăturata marcă metal higienică.

Estrageri din scrisori de mulțumire:

Cu prima expediție sânt foarte mulțumit și vă rog a-mi mai trimite încă o gar-
nitură Kalocsa. Johann Majarosy, protopresbiter.

Am fost foarte mulțumit de eleganta garnitură trimisă

Otto Bartusk,
căpitan Regal și Imperial al reg. 27 de Inf. din Laibach

Am primit pachetul și sânt foarte mulțumit, rog trimiteți-mi încă o garnitură de
16 lei Kalosvar. Escelența sa Baroneasa Bánffy

Înainte de asta cu mai mult timp am cumpărat în persoană dela d-ta pentru o
familie o garnitură de masă. Familia a fost foarte mulțumită cu marfa primită, de aceea
rog să-mi trimiți și mie o astfel de garnitură și 5 cutii praf pentru curățit.

Dr. Victor Colceriu,
medic practic în Lăpușul-ung., Transilvania.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire om. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atenție în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe dia-
afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material alab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăci-mare Nr. 8.

[2] 22 -

